

M E S T S K Ý Ú R A D V N I T R E

Nitra dňa 20. 4. 2010

Číslo materiálu: **1766/2010**

Mestskému zastupiteľstvu
v Nitre

k bodu: **Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry Shragovi Weilovi in memoriam za celoživotnú umeleckú tvorbu a reprezentáciu svojho rodného mesta Nitry a Slovenska vo svete**

Predkladá

Jozef Dvonč
primátor mesta Nitry

Spracovali:

Eva Hlaváčová
poslankyňa
Mestského zastupiteľstva
V Nitre

Dagmar Bojdová,
vedúca útvaru kultúry,
športu a CR

Mariana Krajmerová
referentka pre kultúru

Napísala:

Mariana Krajmerová
referentka pre kultúru

Prizvať:

-

Návrh na uznesenie:

Mestskému zastupiteľstvu v Nitre
p r e r o k o v a l o

Návrh na udelenie Čestného občianstva
Mesta Nitry

Shragovi Weilovi in memoriam
za celoživotnú umeleckú tvorbu
a reprezentáciu svojho rodného mesta
Nitry a Slovenska vo svete

u d e ľ u j e

Čestné občianstvo mesta Nitry
Shragovi Weilovi in memoriam
za celoživotnú umeleckú tvorbu
a reprezentáciu svojho rodného mesta
Nitry a Slovenska vo svete

u k l a d á

vedúcemu útvaru kultúry, športu a CR
zabezpečiť akt udelenia Čestného
občianstva mesta Nitry na slávnostnom
zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre

.....

podpis predkladateľa

Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry Shragovi Weilovi in memoriam za celoživotnú umeleckú tvorbu a reprezentáciu svojho rodného mesta Nitry a Slovenska vo svete

Dátum narodenia: 24. 9. 1918

Dátum úmrtia: 20. 2. 2009

Povolanie: maliar a grafik

Štátna príslušnosť: Izrael

Shraga Weil patril medzi najvýznamnejších a najznámejších izraelských výtvarníkov. Jeho diela sú v najvýznamnejších svetových zbierkach a jeho monumentálne práce sa nachádzajú v najvýznamnejších verejných budovách v Izraeli a USA. Niekoľko výstav mu usporiadalo Múzeum židovskej kultúry na Slovensku. Jeho unikátne diela sú prostredníctvom stálej expozície prezentované aj v jeho rodnom meste – v Synagóge, koncertnej a výstavnej sieni mesta Nitry.

Ako nitriansky rodák svojimi dielami mimoriadne významne reprezentuje krajinu svojho rodiska na celom svete.

Shraga Weil sa narodil 24. septembra 1918 v Nitre ako syn staviteľa Ing. Ignáca Weila. /Jeho dielom je m. i. kino Palace na Radlinského ulici./ V domovskom liste je zapísaný ako František.

Aj predkovia S.Weila boli nitrianski občania: pradedo Tausig vlastnil domy na Radlinského ulici, dedo Tausig parfumériu na Štefánikovej ulici. Druhý pradedo, Jozef Weis, založil miestne noviny Nyitrai Lapok, ďalší príbuzní Weisovci vlastnili kino Uránia na ulici Pri synagóge. Starý otec Weil bol učiteľom v Ašakerte – Nových Sadoch. Františka vychovávali v úcte k umeniu a tvorivej práci.

František navštevoval Židovskú ľudovú školu v Nitre, bol členom telovýchovnej jednoty Makkabi a členom združenia židovských skautov Hašomer. Tu ho začali volať starým aramejským menom Shraga. V štúdiu pokračoval na gymnáziu v Nitre, kde ho slovenský jazyk učil známy profesor Damborský. Strednú školu ukončil v Bratislave a pokračoval na Umeleckej priemyselnej škole v Prahe, kde sa špecializoval na sochárstvo. K voľbe iste prispeli skúsenosti z práce v ateliéri nitrianskeho sochára Júliusa Bártfaya.

Po výnose, zakazujúcom Židom akékoľvek štúdium /štúdium dokončil až po II. svetovej vojne absolvovaním „Akademie des Beaux Arts –Akadémie krásnych umení v Paríži./, bol v roku 1940 vo vojenskom pracovnom tábore v Podolínci. V roku 1941 pracoval ako pomocný robotník a podarilo sa mu dostať povolenie na sobáš. S manželkou žili v rokoch 1942 – 45 ako štvanci: opustili Nitru, dostali sa do Budapešti, kde ich istý čas väznili, potom sa ilegálne vrátili do Nitry. V roku 1944, po potlačení SNP všetkých žijúcich Weilových príbuzných odtransportovali do Osvienčimu, kde zahynuli.

V roku 1945 sa Weilovci rozhodli pre odchod do Palestíny. Cesta im trvala cez internačné tábory v Belgicku, Francúzsku a Cyprus vyše dva roky. Usadili sa v kibuci Haogen, kde žil do svojej smrti - 20. 2. 2009 .

Práce Shragu Weila v zbierkach:

Brandeis University, Waltham, Massachusetts

Boston Public Library

Israel Museum, Jerusalem

William Rockhill Nelson Gallery, Kansas City

Fogg Museum, Harvard University
Los Angeles County Museum
Jewish Museum, New York
Philadelphia Museum of Art
Joslyn Museum, Omaha, Nebraska
Judah Magnes Museum, Berkeley, California

Publikované ilustrácie:

The Love of Samson, a poem by Lea Goldberg,
Tracks in the Desert, drawings of the Negev
The Song of Songs
Ecclesiastes
The Dead Sea Scrolls, an english translation
Chanukah
Joseph and His Brothers, by Thomas Mann
Love Poem from the Hebrew, an anthology by David E. Gross

Ocenenia:

1959 – Dizengoffova umelecká cena, Tel Aviv – Dizengoff Art Prize
1952 – cena za bibliofíliu Samsonova láska, autorka Lea Goldberg

Samostatné výstavy:

1960 – Tel Aviv Museum
1961 – Hazorea Museum
1962 – London
1963 – Tel Aviv
1965 – Museum of Art, Elath, Jerusalem Fine Art Gallery
1967, 1973, 1987 Safrai Gallery Jerusalem
1969, 1971, 1978, 1981 Pucker / Safrai Gallery, Boston
1973 – Jewish Museum, New York
1983, 1986 Safrai Gallery Tel Aviv

Práce vo verejných budovách:

- parlament v Jeruzaleme,
- Weizmannov inštitút prírodných vied
- hotel Hilton v Tel Avive
- prezidentská rezidencia
- Kennedyho centrum umenia vo Washingtone a i.
- Synagóga v Nitre

Tvorba Shragu Weila vychádzala z hlbokého poznania Biblie a tradícií židovskej i svetovej histórie a kultúry. Vypracoval si svoj štýl, ktorý presahuje od pôvodne národného k všeludskému. Shraga Weil patril k najznámejším izraelským umelcom a svojím dielom dôstojne reprezentoval svoje rodné mesto.

Dôvodová správa

Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry in memoriam Shragovi Weilovi predkladá primátor mesta Nitry v súlade so Všeobecne záväzným nariadením mesta Nitry č. 1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov na základe návrhu Evy Hlaváčovej, poslankyne Mestského zastupiteľstva v Nitre.

Predloženým návrhom sa v zmysle čl.5, ods.1 Všeobecne záväzného nariadenia č.1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov zaoberala na svojom rokovaní dňa 16. 2. 2010 komisia pre kultúru Mestského zastupiteľstva v Nitre a svojím uznesením č.6/2010-KpK odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre udeliť Čestné občianstvo mesta Nitry Shragovi Weilovi in memoriam.

Materiál bol prerokovaný na zasadnutí Mestskej rady v Nitre dňa 20. 4. 2010. Mestská rada v Nitre odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre udeliť Čestné občianstvo mesta Nitry Shragovi Weilovi in memoriam.